

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Вимушена міграція українців: виклики для Європи та України

Ганна Афузова,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Чисельність біженців з України:
- в Європі 5 826 700 осіб (станом на 22.10.2023);
- за межами Європи 392 100 (станом на 14.10.2023);
- в усьому світі **6 218 800** (станом на 22.10.2023)

<https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

Dragomanov
Ukrainian
State
University

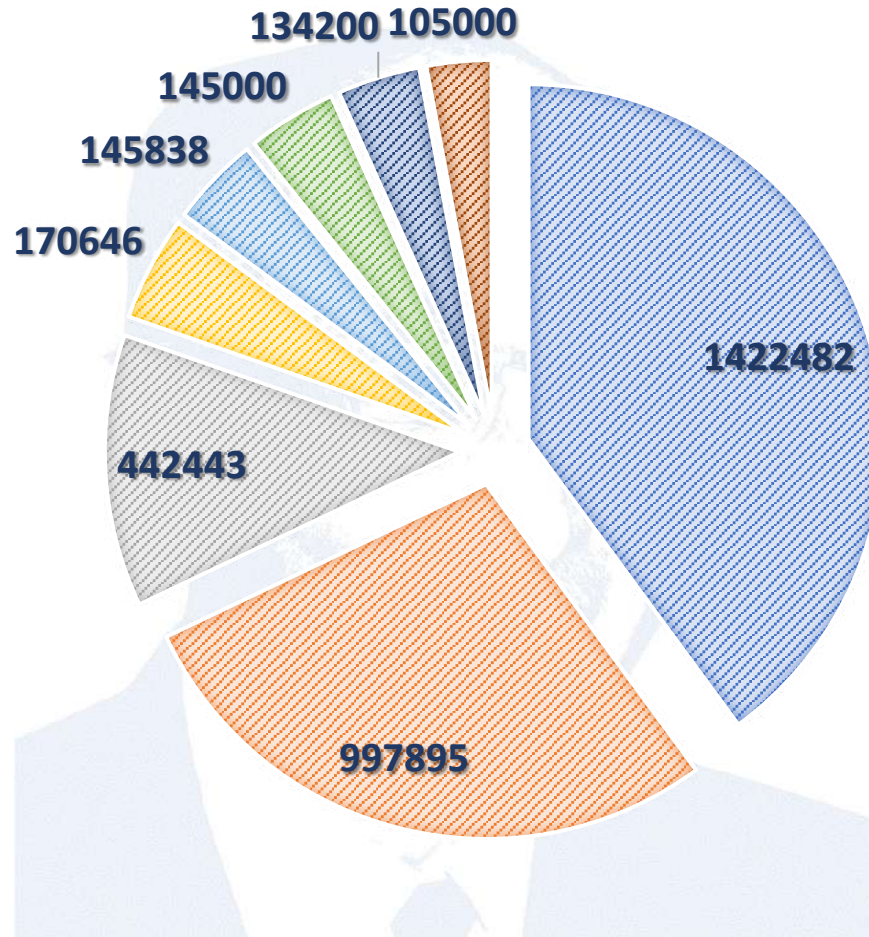
Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ

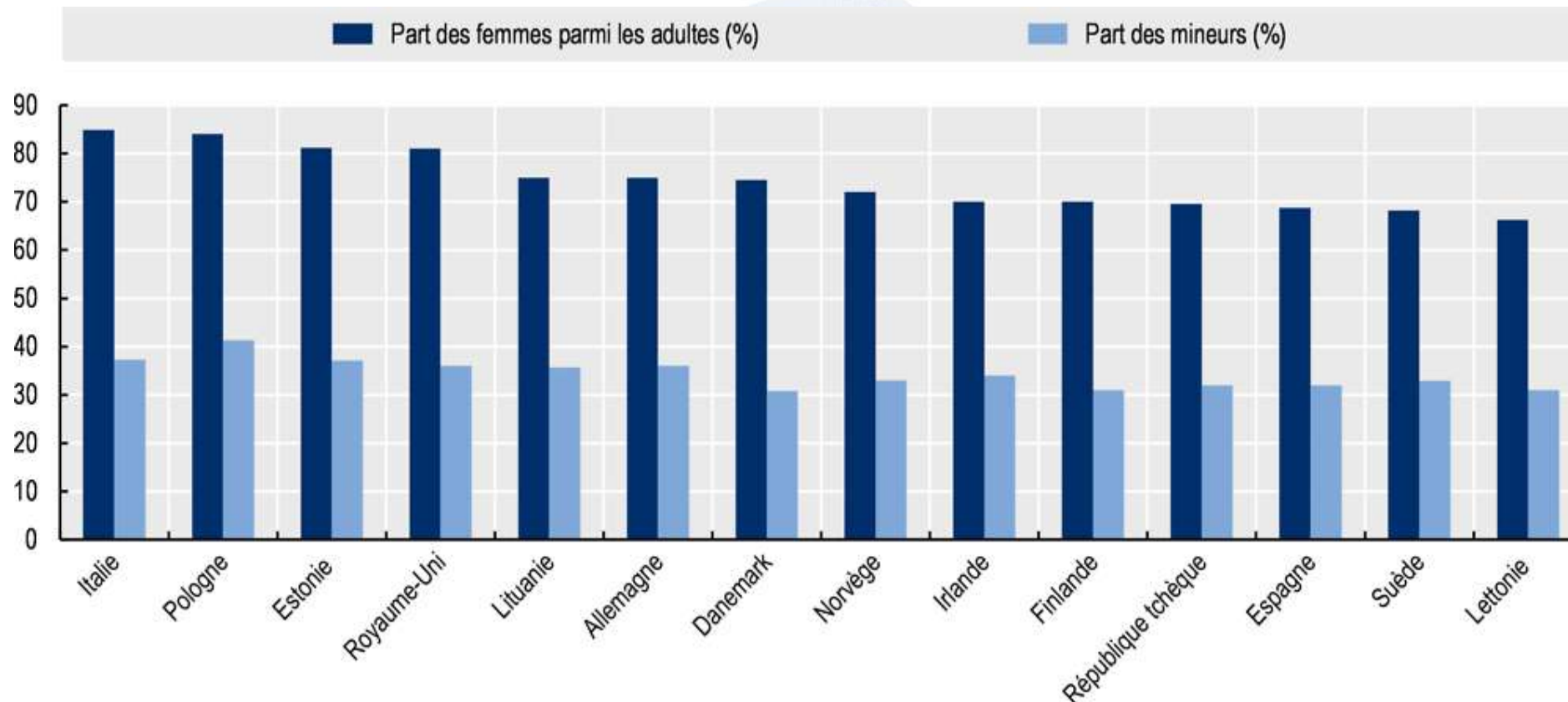
■ Польща ■ Німеччина ■ Чехія ■ Італія ■ Іспанія ■ Турція ■ Велика Британія ■ Франція

UNHCR, October 4, 2022
Omer Karasapan, 2022

ЧАСТКА НЕПОВНОЛІТНІХ ТА ЖІНОК СЕРЕД ЗАРЕЄСТРОВАНИХ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ В ОКРЕМИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ У ЛИСТОПАДІ 2022 РОКУ

Ave LAUREN & Jean-Christophe DUMONT, 2023;

<https://www.oecd.org/ukraine-hub/policy-responses/quels-sont-les-problemes-d-integration-que-rencontrent-les-femmes-refugiees-ukrainiennes-bf7db5c3/>

Dragomanov
Ukrainian
State
University

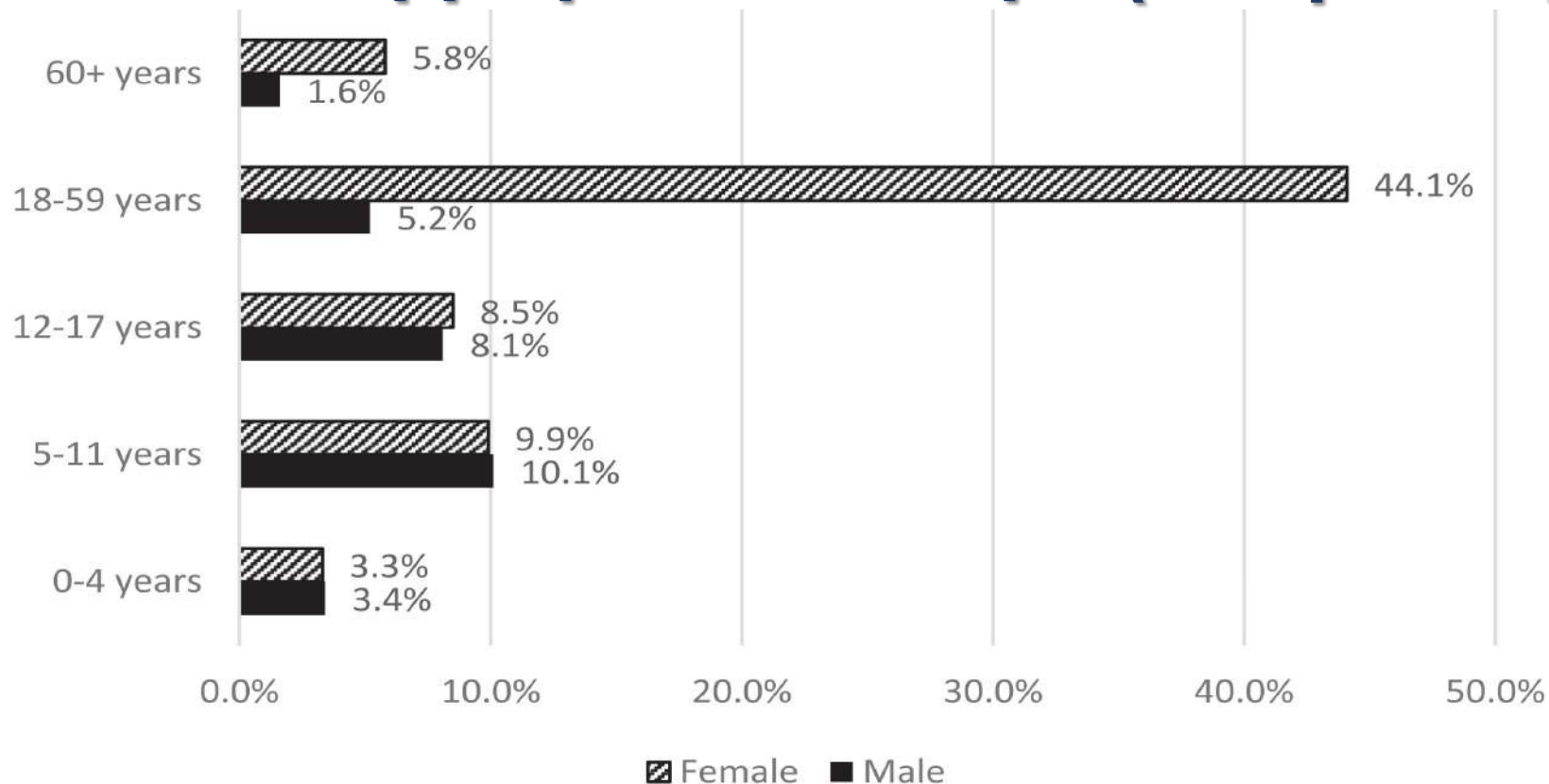

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ВІКОВА ГРАДАЦІЯ БІЖЕНЦІВ (на прикладі Польщі)

Andrew C.K. Lee, Fu-Meng Khaw, Anja E.S. Lindman & Grzegorz Juszczak, 2023;
<https://doi.org/10.1016/j.puhe.2023.01.016>

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Переважну кількість біженців з України (понад 90%) складають жінки, а також неповнолітні особи (в т.ч. діти без батьківського супроводу або розлучені з батьками), особи з особливими потребами та люди похилого віку

Andrew C.K. Lee, Fu-Meng Khaw, Anja E.S. Lindman & Grzegorz Juszczak, 2023;
<https://doi.org/10.1016/j.puhe.2023.01.016>

101083077 — UNICOM — ERASMUS-EDU-2022-CBHE

Jean Monnet Centre of Excellence ESSIE - 101085552 - ERASMUS-JMO-2022-COE

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Основні проблеми, пов'язані з потребою тимчасового прихистку біженців з України (на прикладі Польщі):

- 1) забезпечення біженців житлом;
- 2) ризик інфекційних захворювань;
- 3) доступ до медичного обслуговування;
- 4) захист та охорона;
- 5) психічне здоров'я біженців,
- 6) їх інформаційні потреби, освіта тощо

Andrew C.K. Lee, Fu-Meng Khaw, Anja E.S. Lindman & Grzegorz Juszczak, 2023;
<https://doi.org/10.1016/j.puhe.2023.01.016>

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

СПЕЦІАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ДО КИЇВСЬКОГО МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ФОРУМУ (жовтень 2023):

- топ країн для міграції - Польща (29%), Литва (16%) та Німеччина (10%);
- труднощі адаптації найчастіше викликають місцева мова (40%), фінансові труднощі (28%) та пошук житла (24%).

Gradus Research Company; <https://gradus.app/uk/open-reports/how-do-migration-processes-affect-business/?fbclid=IwAR2ABcp6wlO9HclLxyWnmI5NI-lzcgufRvTw4qDm3FOhHRakatYxe18kli4>

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

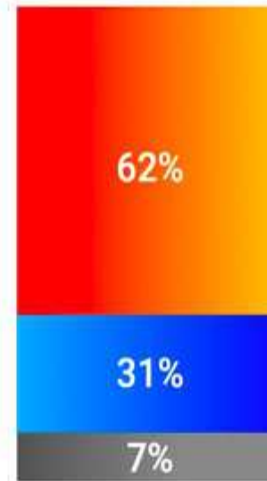

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Рівень адаптації до життя у країні перебування

- Адаптувалися (повністю + швидше)
- НЕ адаптувалися (абсолютно + швидше)
- Важко відповісти

2023 © Gradus Research Plus

База: усі респонденти, N=220
Наскільки Ви особисто адаптувалися до життя у країні перебування?

Gradus Research Company; <https://gradus.app/uk/open-reports/how-do-migration-processes-affect-business/?fbclid=IwAR2ABcp6wI09HclLxyWnmI5NI-lzcguFRvTw4qDm3FOhHRakatYxe18kli4>

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

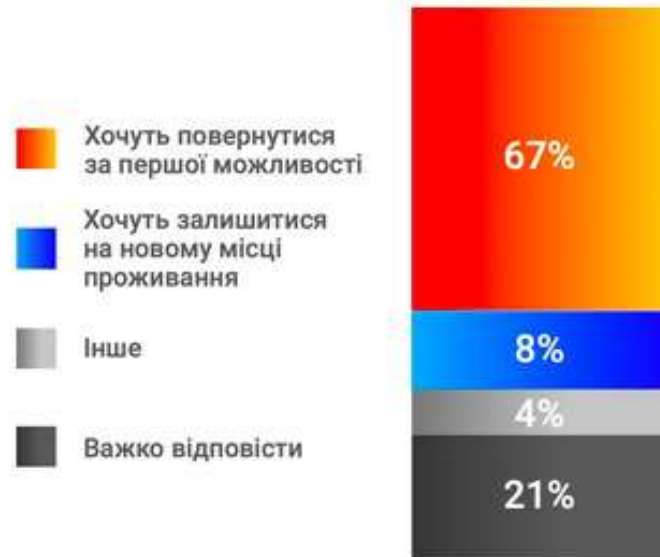
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Бажання повернутися в Україну

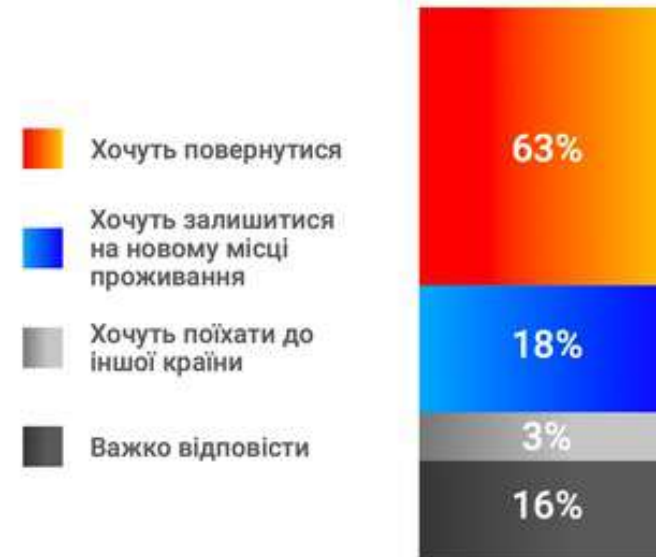
21-24 жовтня 2022

База: ті, хто виїхали за кордон і не повернулися, N=77

22 вересня – 5 жовтня 2023

База: усі респонденти, N=220

2023 © Gradus Research Plus

Чи маєте Ви бажання повернутися в Україну з-за кордону?

Gradus Research Company; <https://gradus.app/uk/open-reports/how-do-migration-processes-affect-business/?fbclid=IwAR2ABcp6wI09HclLxyWnmI5NI-IzcgUFRvTw4qDm3FOhHRakatYxe18kli4>

101083077 — UNICOM — ERASMUS-EDU-2022-CBHE

Jean Monnet Centre of Excellence ESSIE - 101085552 - ERASMUS-JMO-2022-COE

IzcgUFRvTw4qDm3FOhHRakatYxe18kli4

Dragomanov
Ukrainian
State
University

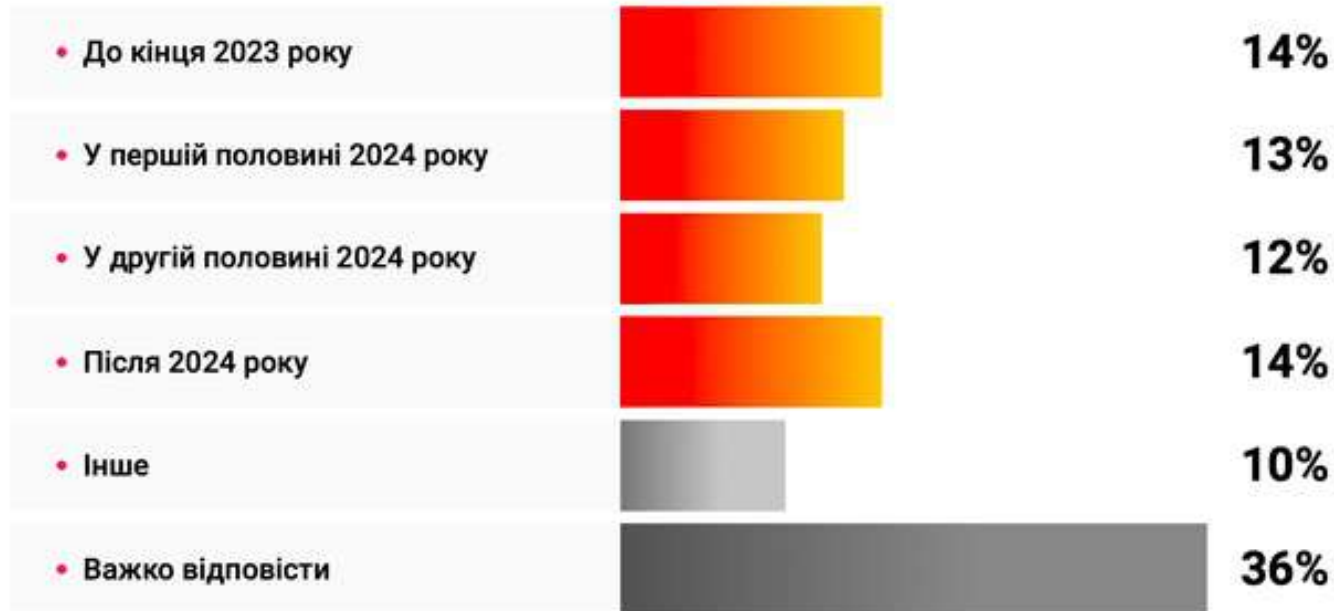

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Повернення в Україну: терміни

2023 © Gradus Research Plus

База: респонденти, які хочуть повернутися в Україну, N=138
Коли Ви плануєте повернутися в Україну?

Gradus Research Company; <https://gradus.app/uk/open-reports/how-do-migration-processes-affect-business/?fbclid=IwAR2ABcp6wI09HclLxyWnmI5NI-lzcgvFRvTw4qDm3FOhHRakatYxe18kli4>

101083077 — UNICOM — ERASMUS-EDU-2022-CBHE
Jean Monnet Centre of Excellence ESSIE - 101085552 - ERASMUS-JMO-2022-COE

101083077 — UNICOM — ERASMUS-EDU-2022-CBHE

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

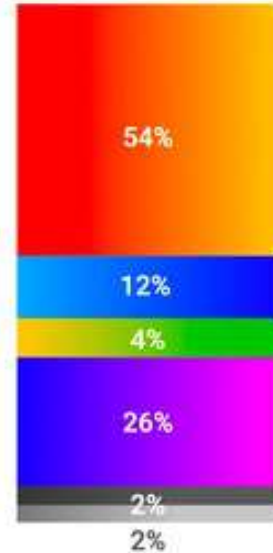
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Працевлаштування зараз

Наявність роботи

- Так, працюють в країні перебування
- Так, працюють віддалено на українську компанію
- Так, працюють віддалено на компанію іншої країни
- Ні, не мають роботи
- Інше
- Не хочу відповідати

База: усі респонденти, N=220

Сфера діяльності

- Технічні та будівельні робітники **14%**
- Прибирання, догляд за домом **10%**
- Інженерія, наука, технології **10%**
- Освіта, навчання **8%**
- Продажі, комунікації **8%**
- Управління, адміністрування **7%**
- Логістика, транспорт **7%**

База: респонденти, які зараз працюють, N=153

2023 © Gradus Research Plus

Чи працюєте Ви зараз?

Gradus Research Company; <https://gradus.app/uk/open-reports/how-do-migration-processes-affect-business/?fbclid=IwAR2ABcp6wIO9HclLxyWnmI5NI-zcguFRvTw4qDm3FOhHRakatYxe18kli4>

101083077 — UNICOM — ERASMUS-EDU-2022-CBHE
Jean Monnet Centre of Excellence ESSIE - 101085552 - ERASMUS-JMO-2022-COE

IzcguFRvTw4qDm3FOhHRakatYxe18kli4

УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ ДЛЯ ЄВРОПИ

ПЕРЕВАГИ

- 1) «омолодження» нації;
- 2) покращення динаміки виробництва товарів та послуг, посилення конкуренції на місцевих ринках праці;
- 3) стимулювання споживчого попиту і підтримка економічної активності;
- 4)

ВИКЛИКИ

- 1) брак соціального житла;
- 2) потреба забезпечення пакетом соціальних послуг;
- 3) фінансові витрати, пов'язані з організацією тимчасового прихистку;
- 4) навантаження на ресурси;
- 5)

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

КРОКИ ЄВРОПИ ЗАДЛЯ ПІДТРИМКИ ПОВЕРНЕННЯ УКРАЇНЦІВ ДОДОМУ:

- разова грошова підтримка при поверненні в Україну (Швейцарія, Норвегія, Ірландія);
- обмеження соціальних виплат за умови наявності доходів в Україні

УКРАЇНСЬКІ БІЖЕНЦІ ДЛЯ УКРАЇНИ

ПЕРЕВАГИ

- 1) збереження життя і здоров'я представників нації під час воєнної агресії;
- 2) вимушена міграція допомагає економіці проходити наслідки терористичних атак, а уряду – оплачувати все необхідне для перемоги

ВИКЛИКИ

- 1) зменшення населення;
- 2) «старішання» нації;
- 3) економічний спад;
- 4) тиск на валютний ринок;
- 6) у довгостроковій перспективі – зниження ВВП через падіння споживчого попиту, брак робочої сили, непідйомні соціальні видатки тощо

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ЯК ПОВЕРНУТИ УКРАЇНЦІВ ДОДОМУ:

- 1) безпека;
- 2) житло;
- 3) освіта;
- 4) економічні можливості.

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Індивідуальні проблеми біженців, які виховують дітей з особливими потребами (результати опитування, березень 2023 р.)

- **21 респондент, 100% жінки**
- **71,4% респондентів віком 30-40 років**
- **52,4% жінок мають двох і більше дітей, одна з яких дитина з особливими освітніми потребами**
- **23,8% жінок мають одну дитину з особливими освітніми потребами**

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Індивідуальні проблеми біженців, які виховують дітей з особливими потребами (результати опитування, березень 2023 р.)

- труднощі спілкування через мовний бар'єр (71,4%)
- труднощі, пов'язані зі станом здоров'я дитини/дітей (66,7%)
- труднощі, пов'язані з:
 - працевлаштуванням;
 - вихованням та навчанням дитини/дітей;
 - браком медичної допомоги (по 47,6%)

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

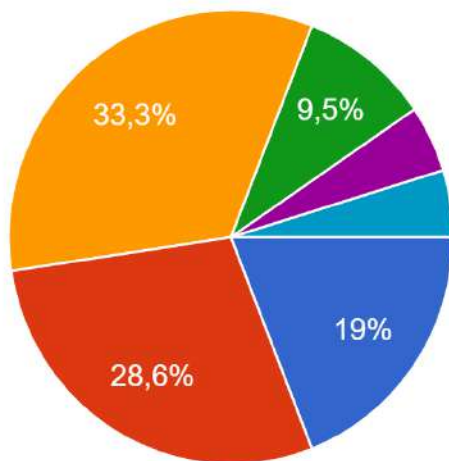

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Індивідуальні проблеми біженців, які виховують дітей з особливими потребами (результати опитування, березень 2023 р.)

Ви задоволені якістю освіти для Вашої дитини/Ваших дітей за межами України?

21 ответ

- так
- скоріше так
- скоріше ні
- ні
- Вже доросла дитина
- для НТ скоріше так, для PAC ні

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Водночас 57,1% опитаних жінок зазначили, що з дитиною/дітьми працює хоча б один фахівець (учитель, реабілітолог, АВА-терапевт, логопед, психолог тощо).

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Jean Monnet Centre of Excellence
ESSIE
European Studies of
Social Innovations in Education

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Індивідуальні проблеми біженців, які виховують дітей з особливими потребами

(результати опитування, березень 2023 р.)

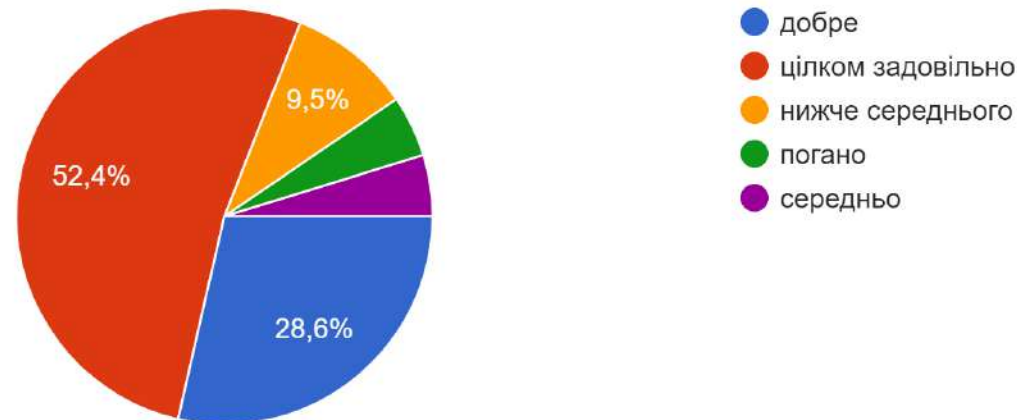
- **труднощі з влаштуванням дитини до навчального закладу;**
- **труднощі спілкування дитини з фахівцями та однолітками → соціальна дезадаптація;**
- **труднощі в отриманні професійної медичної, психолого-педагогічної допомоги;**
- **труднощі задоволення матеріальних та особистих потреб тощо.**

Індивідуальні проблеми біженців, які виховують дітей з особливими потребами (результати опитування, березень 2023 р.)

Як Ви наразі ЗАГАЛОМ оцінюєте якість свого життя в країні, де перебуваєте?

21 ответ

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Водночас 81% опитаних жінок загалом задоволені якістю життя в країні, де вони зараз проживають.

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ПЕРСПЕКТИВА:

посилення міжнародної співпраці університетів у підготовці фахівців у сфері психолого-педагогічної підтримки особистості в складних життєвих обставинах та обмін відповідним міжнародним досвідом між професійними асоціаціями як «посттравматичне зростання» України після Перемоги.

Dragomanov
Ukrainian
State
University

Jean Monnet Chair
SCAES
Social and Cultural Aspects
of European Studies

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**ДЯКУЮ ЗА
ВАШУ УВАГУ!**

**ДЯКУЮ ЄВРОПІ ЗА
ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ!**

РАЗОМ ДО ПЕРЕМОГИ!

СЛАВА УКРАЇНІ!